

Kunnskapsdepartementet

Deres ref:

Vår ref: HILKAR 2014/7206

Dato: 20.10.2014

Høring av rapporten Utdanning og forskning i spesialpedagogikk – veien videre

Driftskomiteen i Levanger kommune behandlet i møte 15.10.14 høringsuttalelser til rapport «Utdanning og forskning i spesialpedagogikk - veien videre»

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtaket ble som følger:

Levanger kommune slutter seg til rapport «Utdanning og forskning i spesialpedagogikk-veien videre» med de merknader som er gitt i vedleggene fra pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), og spesialpedagogisk team.

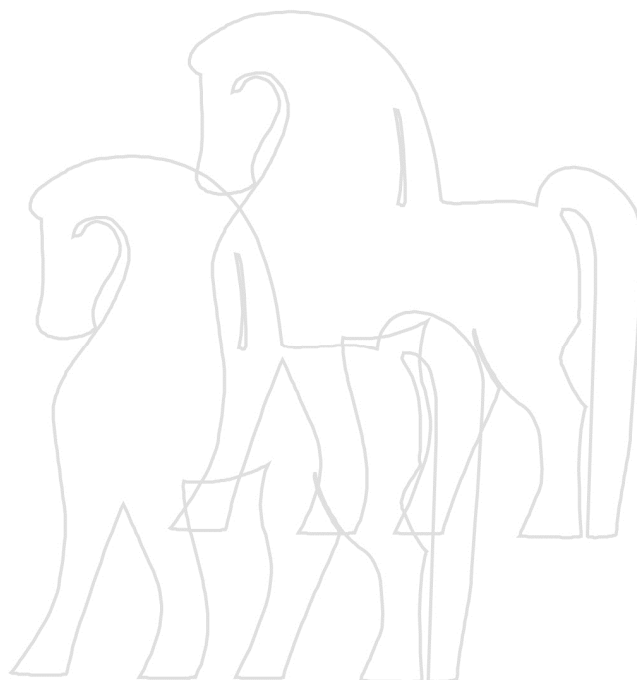
Særutskrift av saken med vedlegg følger vedlagt.

Med hilsen

Sign.

Hilde Henriksen Karlsen

Fagansvarlig grunnskole

Levanger kommune

Sakspapir

Høring av rapporten "Utdanning og forskning i spesialpedagogikk – veien videre"

Saksbehandler: Hilde Henriksen Karlsen	Arkivref: 2014/7206 - /
E-post: hilde.henriksen.karlsen@levanger.kommune.no	
Tlf.:	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Driftskomiteen i Levanger	15.10.2014	29/14

Saksprotokoll i Driftskomiteen i Levanger - 15.10.2014

Forslag i møte:

Ingen.

Avstemning:

Rådmannens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Levanger kommune slutter seg til rapport «Utdanning og forskning i spesialpedagogikk-veien videre» med de merknader som er gitt i vedleggene fra pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), og spesialpedagogisk team.

Rådmannens forslag til vedtak:

Levanger kommune slutter seg til rapport «Utdanning og forskning i spesialpedagogikk-veien videre» med de merknader som er gitt i vedleggene fra pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), og spesialpedagogisk team.

Vedlegg:

- 1 Merknader fra Pedagogisk psykologisk tjeneste i Levanger
- 2 Merknader fra spesialpedagogisk team

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

- [Høring av rapporten «Utdanning og forskning i spesialpedagogikk – veien videre»](#)

Saksopplysninger:

Kunnskapsdepartementet sender på høring rapporten «Utdanning og forskning i spesialpedagogikk – veien videre.»

Frist for høringsuttalelsen er satt til 31. oktober.

Kunnskapsdepartementet satte i 2012 ned en ekspertgruppe for spesialpedagogikk for å gjennomgå de spesialpedagogiske utdanningene i Norge for å vurdere hvordan disse bør innrettes og dimensjoneres i årene som kommer. Det vises for øvrig til høringsnotatet i sin

helhet.

Skolene, PPT og spesialpedagogisk team i Levanger kommune har fått rapporten til høring. Skolene tar rapporten til etterretning. PPT og spesialpedagogisk team har i egne vedlegg merknader til rapporten.

Vurdering:

Rådmannen tilrår at rapporten med høringsmerknader tas til etterretning.

Levanger kommune
Barn og Familie
Pedagogisk-psykologisk tjeneste

Levanger, 01.10.2014

Til rådmannen i Levanger

Forskningsrådet, Utdanning og forskning i spesialpedagogikk - veien videre Rapport fra Ekspertgruppen for spesialpedagogikk, 2014

Høringsuttalelse fra Levanger PPT

Utdanning og forskning i spesialpedagogikk - veien videre bygger på interessant forskning og dokumentasjon. Det er et omfattende dokument som munner ut i endringsforslag. PPT Levanger mener det er mye positivt og interessant i denne rapporten.

Kap 3. Samfunnets behov for spesialpedagogisk kompetanse

3.3. Utdanningsdirektorene har også pekt på behovet for mer spesialpedagogisk kompetanse for lærere.

- PPT Levanger er enige i at dette er svært viktig blant lærere generelt.
- PPT mener at en må se ovenstående punkt i sammenheng med at det pr i dag ikke er påkrevd spesialpedagogisk utdanning for lærere som utover den spesialpedagogiske hjelpen i barnehager og skoler. Her er det nødvendig med en endring og tydeliggjøring av at de som skal utøve den spesialpedagogiske hjelpen/undervisningen i barnehagen og på skolen må inneha spesialpedagogisk kompetanse utover grunntidningen. Dette for å sikre kvalitet i arbeidet.

3.5. Pedagogisk psykologisk tjenestes (PPT) vurdering av det spesialpedagogiske kompetansebehovet og kartlegging av kompetanse i PPT.

- PPT Levanger tenker at det er en manglende drøfting av begrepene individrettet og systemrettet arbeid. Det legges frem som to adskilte arbeidsoppgaver.
- PPT Levanger er av den oppfattelse at det er svært viktig at både sentrale myndigheter, barnehager, skoler og PPT ser ethvert individ i et systemfokus, det vil si det er vanskelig å skille de fra hverandre enten det gjelder utredning eller tiltak. Dette samsvarer også med at skolene nå skal se på systemene/ eks klassemiljø før henvisning av enkeltelever til PPT.

Kap 6 Lærerutdanningene

Ekspertgruppen anbefaler at spesialpedagogiske emner må vektlegges sterkere i barnehagelærer- og grunnskolelærerutdanningene.

- PPT Levanger mener dette er riktig og av avgjørende betydning for å utøve bedre tilpasset opplæring både innenfor ordinær opplæring og spesialundervisning.

Barnehagelærerutdanning og Grunnskoleutdanning

Ekspertgruppen anbefaler opprettelse av masterprogram i fagdidaktikk for grunnskoleutdanningen.

- PPT Levanger mener at det samme bør gjøres innenfor barnehagelærerutdanningen.

Kontoradresse:	Postadresse:	Telefon: 74 05 25 00/
Rådhuset	Postboks 130	74 05 26 52
7600 LEVANGER	7601 LEVANGER	Telefax: 74 05 26 58

Plassering/ dimensjonering

Ekspertgruppen anbefaler at master i Logopedi legges til universitetet i Bergen, Universitetet i Nordland/Universitetet i Tromsø og Universitetet i Oslo.

Master i Utviklingshemming anbefales lagt til Universitetet i Oslo og Universitetet i Nordland/universitetet i Tromsø

-PPT Levanger er av den oppfatning at Universitetet i Trondheim/ NTNU bør gi tilbud om begge disse to masterutdanningene.

Samarbeid med PPT, barnehager og skoler

Ekspertgruppen anbefaler at det etableres partnerskapsavtaler mellom utdanningsinstitusjonene og PPT, barnehager og skoler med tanke på praksisopplæring og utvikling av problemstillinger for forskning.

- PPT Levanger ser svært positivt til dette, både med tanke på praksisopplæring og ikke minst i forhold til forskning på spesialpedagogiske områder der det til nå er svært lite forskning. Det vil ha betydning for forståelsen av tilpasset opplæring, herunder spesialundervisning. Det bør også få betydning for de barna/elevene som mottar denne formen for tilpasset opplæring, og hvordan en bør legge til rette for denne opplæringen.
- Det bør blant annet være sterkt fokus på sammenhengen mellom det som PPT tilrår av tiltak for at en elev skal få tilfredsstillende utbytte av opplæringen og det eleven i realiteten får.

Generell vurdering med henhold til rapporten fra PPT Levanger

Vi kan ikke se en vurdering av disse punktene i tilstrekkelig grad i rapporten opp mot utdanning og forskning

- Spesialpedagogikkens egenart (forskning, utredning)
- Stigmatiseringsproblematikk
- Helhetsspektivet på spesialpedagogisk hjelp fra barnehagen til spesialundervisning og utvidende skole. Disse institusjonene er tydelig forskjellige og har derfor behov for å bli belyst i en sammenheng.
- Helhetstenkning og vurdering av barn fra det er mistanke om behov for ekstra oppfølging i barnehage/skole til en tilpasset opplæring, henvisning til PPT, enkeltvedtak, individuell opplæringsplan og evaluering.
- Utfordringen med mengden henviste barn/elever til PPT opp mot kapasiteten i PPT. Det er en kjent sak at barn/elever må stå på ventelister for å få hjelp av PPT i flere fylker. Det vil si at elever ikke får oppfylt sine rettigheter innen rimelig tid.
- Den største grunnen for økning av spesialundervisning i Norge ser ut til å være voksnes manglende kompetanse i forhold til barn/elever med atferdsvansker. Det er behov for spesifikk kompetanse på dette området, som eksempelvis i fht mobbing. Det må til tydelige grep om hvordan få bukt med atferdsproblematikk. Hvordan kan alle elever få en god skolehverdag med tilfredsstillende opplæring? Det må stilles tydelig forventninger og krav til lærerne og PPT.

Med hilsen

Björg G Holmen

fagleder

Kommentarer til høringen fra spesialpedagogisk team barnehage i Levanger kommune.

- **Vi er fornøyd med at ekspertgruppen anbefaler at spesialpedagogiske emner med vekt på forebygging og tilpasset opplæring må vektlegges sterkere i BLU og GLU utdanningene.** Det er viktig at studentene får kunnskap om grunnleggende utviklings- og læringspsykologi og kan noe om hvilke kjennetegn de skal se etter når det gjelder ulike vansker. Det samme gjelder ulike kartleggingsverktøy, som ikke krever sertifisering, samt analysekompetanse. De må selvfølgelig også inneha handlingskompetanse, slik at de vet hva de skal gjøre når de ser tidlige tegn på at et barn strever. Studentene må også som ekspertgruppen skriver få breddekompetanse innenfor de ulike områdene som beskrives.
- Når det gjelder retten til spesialpedagogisk hjelp for barn under opplæringspliktig alder etter opplæringsloven § 5-7, har en lagt til grunn en annerledes forståelsesmåte enn for retten til spesialundervisning. Det innebærer at behovet for spes.ped hjelp kun er avhengig av forhold knyttet til det enkelte barn= den individuelle forståelsesmåten. Denne måten utelukker individets miljø og kontekst og legger ikke det samme helhetssynet på barn til grunn slik som rammeplanen gjør. Ekspertgruppen ønsker å peke på at denne forståelsesmåten er utilstrekkelig og en overflytning av bestemmelsen om rett til spes.ped. hjelp bør flyttes til barnehageloven slik det fremgår at stortingsmelding 24. Med en slik endring vil barnehageloven regulere alle pedagogiske tilbud til barn under opplæringspliktig alder. Ved å flytte dagens § 5-7 i opplæringsloven til barnehageloven gis det i regelverket muligheter for å se retten til det enkelte barn i en helhetlig sammenheng. **Vi i Spes.ped team – Barnehage har også et helhetssyn på barnet, men er redd for at en slik endring; hvor rettigheten flyttes fra opplæringsloven til barnehageloven, kan føre til at rettigheten til spesialpedagogisk hjelp blir «dårligere», – og at kanskje bruken av assistent økes. Vi er redd for at det blir satt inn assistenter i stedet for spesialpedagoger for å hjelpe et barn i fht trening, stimulering, andre hjelpetiltak og hvor spesialpedagogen bare er inne og veileder de ansatte/foreldrene. Hvis det er slik at de ulike kommunene blir de som skal avgjøre hvordan dette skal gjøres, er vi redd for at de ulike kommuners økonomi, vil kunne bli avgjørende for hvor bra eller dårlig det spesialpedagogiske tilbudet blir for det enkelte barn i barnehagen.**
- Den nye forskriften til BLU tilfredsstiller behovet for basiskompetanse om barn med særskilte behov. I tidligere førskolelærerutd. har pedagogikk vært et eget lærerutdanningsfag. I den nye BLU skal pedagogikk være integrert i alle kunnskapsområdene gjennom alle tre årene. Ekspertgruppen mener det er et viktig grep. Pedagogikk må ikke bli et fag på siden av kunnskapsområdene, men må integreres i didaktikken til det enkelte fagområde. **Ekspertgruppen har likevel merket seg at begrepet spesialpedagogikk ikke er nevnt i omtalen av pedagogisk kunnskap. Ekspertgruppen mener at spesialpedagogikk her burde ha blitt nevnt slik at også spesialpedagogikken blir et perspektiv som skal ivaretas i alle kunnskapsområdene. Dette er vi også enig i!!! Vi er enig med ekspertgruppen som mener også at emnene tilpasset opplæring, inkludering og spesialpedagogikkens forebyggende aspekt, inklusive breddekompetanse må**

vektlegges sterkere i BLU og GLU. Vi er også enig i at det vil være behov for personale med spisskompetanse innenfor spesialpedagogiske fagområder som en ikke kan forvente at en barnehagelærer har. Det bør derfor satses på etter-og videreutdanning av BLU.

- Når det gjelder masterutdanning synes vi at BLU bør gjøres til en masterutdanning på lik linje med GLU. Evt bør de ta sikte på å lage et 4-årsløp først for BLU, og på sikt en 5 årig master, innen 2020?
- Vi er enig i at for å møte behovet for spisskompetanse innenfor spesialpedagogiske fagområder. Ekspertgruppen anbefaler at det legges til rette for videreutdanning innenfor prioriterte spesialpedagogiske emner. Det bør ikke være generelle emner da dette ivaretas i den ordinære BLU. Etter og videreutdanningen bør være rettet mot fagområder som kan utfylle den kompetansen de allerede har. Primært vil det bety: språkvansker, hørsel, syn, kommunikasjonsvansker, kognitive vansker, utviklingshemning.
- Hverken innenfor barnehage eller skole er det krav om at barnehagelærere eller lærere som skal gi spes.ped hjelp eller spes.u må ha en spesialpedagogisk utdanning. Det stilles ikke noen krav om en viss type utdanning eller kompetanse for å bli tilsatt eller arbeide i PPT. **Vi synes at det MÅ være et krav at den som skal gi barn spes.ped hjelp eller spesialundervisning MÅ ha spesialpedagogisk utdanning, altså videreutdanning i spesialpedagogikk.**